

TEATAR JE PARADOKS

“Kad govorimo danas (1982.) o problemu kazališnog ravnatelja nije svejedno o kojem se pojedinom teatru radi. Usporedimo današnje DKG s nekadašnjim ZGK pa ćemo vidjeti da su to bili posve drugačiji uvjeti. Nije bilo televizije niti je film bio do te mjere razvijen, niti su postojale izvaninstitucionalne grupe, niti ostale mogućnosti teatarskog tržišta. Ljudi su se do kraja predano okupljali oko neke umjetničke pobude. Međutim, što je ravnatelj u današnjem teatru? U dilemi smo da li bi on trebao biti umjetnička osoba ili ne. Sigurno je da bi trebao biti umjetnička osoba, ali kao takav on će očito vati svoju osobnost i svoju estetiku. Danas je kazalište tako organizirano da njega prolazi više redatelja, više ideja, više estetika, koje moraju koegzistirati i pretočiti se u jednu. Postoji dakle tendencija da ono bude producerska kuća. Kazalište danas izbjegava konflikt jer takvo stanje svima odgovara. Nekada je pripadnost jednom teatru bila neophodna, danas glumac djeluje kao samostalna ličnost, on postaje institucija za sebe te nudi svoj obrt, svoju umjetnost, tržištu. Što je god jače neko kazalište, što jači sastav ima, što je god više afirmiran kao ustanova, njegov član bolje prosperira na tržištu. Usprkos tome on će na svakom mjestu uporno izjavljivati da je teatar ono pravo, njegova ljubav. Teatar

je paradoks: što je god bolji i afirmiraniji, on proizvodi bolje glumce koji na tržištu bolje kotiraju, a to u kazalištu ima za posljedicu da je njega sve teže organizirati. Da zaključim: u naše vrijeme mi nemamo organiziran teatar, mi pokušavamo organizirati predstavu te pod predstavom isključivo podrazumijevamo teatar. Što je god bolja predstava, ona više kamuflira stanje sugerirajući na vani da je teatar dobro organiziran, a to ne odgovara istini. Jer kazalište je sazdana i od estetike, i od organizacije, i od tehnike, i od financija itd. Zato mislim da kazalište ne teži za osobom koja će preuzeti na sebe sve odgovornosti, što znači podmetnuti leđa, nego za onom koja će ostvariti osobne ambicije svih subjekata u kući. Nije čudo da se u ovom trenutku puno govori o producentu, ali o producentu koji ne bi samo zastupao ambicije teatra i organizirao teatar, nego i organizirao, koordinirao i distribuirao sve te u krajnjoj posljedici privatne poslove. Zato se u ovom trenutku teži za producentom, organizatorom i umjetnička se osobnost teško odlučuje upravljati ovakvim kazalištem.”

Nakon zajedništva, uvijek dolazi zajedništvo
(dijelovi razgovora Zvonimira Mrkonjića
s **Krešimirom Zidarićem**)